

Tietovarantoihin liittyen kuntien organisaatioiden ja toiminnan luokittelua tarkastellaan yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen kanssa 19.1. Tämän jälkeen tarkasteluun otetaan hakijatyyppejä ja talous- ja toimintatietoihin liittyviä kysymyksiä sekä tarkastellaan niihin liittyviä rekistereitä. Kehittämisalueista 13-14 (lopputulosten arviointi ja tulosten levittäminen) laaditaan kuvaukset ja toimenpide-ehdotukset. Seuraavassa kuntajaoston kokouksessa käsitellään verkostoja ja pieniä toimijoita koskevia kehittämisehdotuksia. Investointinyrkin kokouksessa tarkastellaan seuraavaksi avustuspäätöksiä, omarahoitukseen ja ei-rahalliseen panostukseen liittyviä kysymyksiä.

Haasteena on edelleen toimenpide-ehdotusten käsittely kuntajaoston kokouksissa. Verkkopalvelujen määrittelyyn liittyvät haasteet ovat loiventuneet.

6 Kehittämisalueet 8-9 ja 12

Keskusteltiin kehittämisalueista (tulos- ja vaikutuslähtöinen avustustoiminta, läpinäkyvä avustustoiminta ja yhtenäinen avustustoiminta). Kehittämisalueista pidetyn työpajan perusteella on tarpeen laatia toimenpide-ehdotukset vuosikellosta, verkostoitumisesta ja laaja-alaisesta ymmärryksestä, tiedosta ja kuulemista. Verkostoitumisessa korostui kunnan sisäinen verkostoituminen ja tiedon jakaminen.

Päätettiin laatia kehittämisehdotus avustustoiminnan rooleista ja prosesseista, erityisesti ministeriöiden rooli uudessa toimintamallissa pitää kuvata. Poliittisen päätöksentekijän rooli on strategisella tasolla ja toiminnan toteuttamiseen liittyvää ratkaisovaltaa uudessa toimintamallissa annetaan myös hakijoille.

Päätettiin laatia toimenpide-ehdotus vaikuttavuuslähtöisistä vaikutusketjuista ja vaikuttavuuslähtöisistä valtionavustuksista. Kehittämistyöpajoissa esitellyt työkalut (ilmiö- ja verkostanalyysi ja vaikutusketju) ovat saaneet laajasti kannatusta. Toimintamalliin liittyvät työkalut korostavat yhteistyössä tapahtuvaa kehittämistä. Ne kehitetty yhdessä valtionapuviranomaisten kanssa. Työkalujen hyödyntämiseen tarvitaan aikaa ja koulutusta. Teemakohtaisia hakuja on viime aikoina toteutettu ja niitä pitää edistää.

Päätettiin laatia toimenpide-ehdotus yhtenäisyydestä ja läpinäkyvyydestä. Yhtenäisyyttä rakennetaan neljällä tasolla: valtionavustustoiminnan sanasto, prosessien yhtenäistäminen, tietojen rakenteellinen yhtenäistäminen ja sisällöllinen yhtenäistäminen. Läpinäkyvyys lisääntyy uusien verkkopalvelujen haeavustuksia.fi ja tutkiavustuksia.fi käyttöönotolla. Kaikki valtionapuviranomaiset eivät tule ottamaan käyttöön hallinnoivavustuksia.fi palveluja. Lähtökohtana on, että kaikki siirtyisivät palvelun käyttäjiksi pidemmällä aikavälillä. Vaikka kaikki eivät ensimmäisessä vaiheessa siirry hallinnoivavustuksia.fi palvelun käyttäjäksi, toivotaan mahdollisimman yhtenäisiä prosesseja, tietosisältöjen rakenteellista ja sisällöllistä yhtenäisyyttä (esim. avustusehdot) sekä yhteistyötä viranomaisten ja hakijoiden välillä. Käyttöönotot ovat lähteneet liikkeelle Palosuojelurahastossa, OKM:n nuorisopuolella sekä UM:ssä. Seuraavassa vaiheessa mukaan ovat tulossa OKM:n, STM:n ja MMM:n hallinnonalat. Maakuntaliittojen käyttöönotot on aikataulutettu vuodelle 2023-2024. Läpinäkyvyyttä toivotaan erityisesti avustusehtoihin ja arviointiperusteisiin ja -kriteereihin. Arviointiperusteiden ja -kriteereiden osalta olisi hyvä pohtia olemassa olevat tiedon hyödyntämistä esim. tilastoista.

Muihin toimenpide-ehdotuksiin palataan seuraavassa kokouksessa.

7 Toimenpide-ehdotus: Vuosikello

Esiteltiin vuosikelloon liittyvää toimenpide-ehdotusta. Laadittuja malleja pidettiin hyvänä lähtökohtana. Vuosikello on viitekehys, johon jokainen ministeriö/myöntäjä sovittaa oman avustustoimintansa. Opetustoimen haurissa päätökset tulisi ajoittaa alkuvuoteen, jotta rekrytoinnit ehditään tehdä. Vuosikelloon liittyen korostettiin ennakkotiedon merkitystä tulevista haurista. Haeavustuksia.fi palvelussa on mahdollista antaa ennakkotietoa tulevista tai suunnitelluista haurista. Tätä mahdollisuutta tulisi jatkossa hyödyntää. Epävarmatkin tiedot edesauttavat hakuihin varautumisessa sekä mahdollisten verkostojen rakentamisessa. Vuosikellon ohella on syytä huomioida, että tarvitaan jatkuvaa ilmiöiden ja tilanteiden seuranta. Vuosikelloa koskevaa toimenpide-ehdotusta täydennetään kokouksessa esiin nousseiden havaintojen perusteella.

8 Toimenpide-ehdotus: Laaja-alainen ymmärrys, tieto ja kuuleminen

Keskusteltiin toimenpide-ehdotuksesta laaja-alainen ymmärrys, tieto ja kuuleminen. Luonnosteltu ehdotus on kuvausta tavoitetilasta. Tietoa pitäisi olla asukkaiden hyvinvoinnista, yhteiskunnallista ilmiöistä sekä hyvinvointiin vaikuttavista elämäntilanteista. Näihin haetaan ratkaisua mm. kuntien tuottamilla palveluilla. Olettamuksena, että kohdentamalla valtionavustusrahoitusta voidaan muuttaa tuotettuja palveluja ja tukea hyvinvointia. Avustustoiminta pitäisi kytkeä myös kuntien hyvinvointistrategiaan ja hyvinvointityöhön (hyvinvointisuunnitelma ja –kertomus).

Toimenpide-ehdotuksessa on kuvattu kysymysten muodossa, miten laaja-alainen ymmärrys, tieto ja kuuleminen näyttäytyvät toimintamallin eri vaiheissa. Tietoa voitaisiin hyödyntää tavoitteiden asettamisessa, avustusten kohdentamisessa sekä arviointiperusteissa ja –kriteereissä sekä arvioinnissa. Yhtenä haasteena on hajallaan olevat tietokannat. Kaikki tieto ei myöskään ole tietokannoissa. Tiedon osalta vielä täytyy huomioida tietosuojaan liittyviä kysymyksiä eli millä tasolla tietoa on mahdollista ja tarkoituksenmukaista olla. Toimenpide-ehdotusta pidettiin oikeasuuntaisena ja sitä tarkennetaan vielä kokouksen palautteen perusteella.

9 VA hankkeen tilanne

Hallituksen esitystä valtionavustuslain muutoksesta ei ole vielä annettu eduskunnalle. Tietosuojaan liittyviä kysymyksiä on pitänyt vielä tarkentaa. Tietovarantoihin ja tiedontallentamisveloitteeseen liittyvästä asetuseronnuksesta järjestetään kuulemistilaisuus 18.1.2022.

Henkilöhakijajasto on asetettu. Se aloittaa työnsä helmikuussa.

10 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

11 Seuraava kokous

Kuntajaoston seuraava kokous pidetään 16.2.2022 9-11, TEAMS. Seuraavan kokouksen esityslistalla: kehittämisalueiden kuvaukset ja toimenpide-ehdotukset (13-14), toimenpide-ehdotukset: pienet toimijat ja hankkeet, verkostomainen suunnittelu, verkostoitumisen tuki ja verkostotyön kehittäminen

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi,

Ulla Suomela, erityisasiantuntija, kuntajaoston sihteeri

Liitteet	-
Jakelu	Kuntajaoston jäsenet
Tiedoksi	Ohjausryhmä Hankeikkuna